

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
 a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič
 vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
 velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
 LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
 Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
 MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
 NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
 Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

SEJA BANOVINSKEGA SVETA

Razprava o proračunu oddelka za trgovino, industrijo in obrt — Pospesjevanje tujkega prometa

Ljubljana, dne 17. februarja. Ban Ir. Drago Marušič je ob 9. uri otvoril današnje zasedanje banovinskega sveta, nakar je bil odobren zapisnik včerajšnje popoldanske seje. Sledila je razprava o proračunu oddelka za trgovino, obrt in industrijo. Načelnik tega oddelka g. dr. Marn je podal obširen eksponat, iz katerega posnemamo:

Eksponde načelnika dr. Marna

Banovinski proračun za strokovno šolstvo, pospeševanje trgovine, obrti in industrije, za tujski promet in za rudarstvo je sicer najmanjši, vendar se je v tem pogledu zelo mnogo storilo.

Strokovno šolstvo

Strokovnemu šolstvu je banska uprava posvetila največja pažnja, zavedajoč se, da se mora v banovini dvigniti in uspešno razvijati industrija, trgovina in obrt,

ker se samo s kmetijstvom komaj polovica prebivalstva preživlja. Strokovne šole so sicer po večini državne, vendar pa njih krediti ne zadostujejo za vzdrževanje in jih mora banovina z izdatnimi zneski podpirati. Ker ni dovolj državnih učiteljev, se nastavlja učitelji na banovinski kredit. Na novo je pričela ta mesec delovati šola za glasbilo, ker noče banska uprava, da postane izdelovanje glasbil domača obrt. Tekom lanskega leta se je na novo ustanovil pletarski tečaj v Sodražici, ki bo kakor oni v Lužarjih postal stalna pletarska šola.

Obrtno in trgovsko nadaljevalnim šolam se posveča posebna skrb, ker se skrb za izobražbo kvalificiranih učiteljev za te šole, daje izdatne podpore in jih skrbno nadzoruje.

Za industrijo in trgovino skrbi banska uprava v tem pogledu, da daje stipendije marljivim dijakom, da pospešajo in inozemstvu višje strokovne šole ali pa da si v inozemstvu praktično izpopolnjujejo svoje znanje.

Obrt

Veliko skrb je posvetila banska uprava pospeševanju obrti, ki je zanj banska uprava preskrbela za izdatne kredite v proračunu. Tem kreditom primerno se je povečalo tudi delo in so bili doseženi toliko lepši uspehi. Najbolj je skrbela banska uprava za izpopolnitev izobražbe našega obrtništva. V ta namen je priredila v letu 1931

44 različnih strokovnih in mojsterskih tečajev.

Ker so v banovini najbolj razširjeni čevljarški, krojaški in mizarški obrti, so za te obrte nastavljeni posebni strokovni učitelji. Poleg tega so se vršili tečaji za obrtno knjigovodstvo, strojno pletilstvo, za višjo strojno izobražbo, za strojnike in kurjače, za brivce, zlasti za damsko frizerstvo itd. Vseh udeležencev je bilo 1095. Pri vseh tečajih je krila banska uprava vse stroške za učitelje ter podela še izdatne podpore obrtnim zadrugam, da so omogočile udeležbo bresposelnim in revnejšim zadrugnim članom. Pletarski tečaj v Lužarjih je že vzgojil tako dobre pletarje, da se že več družin naravnost vzdržuje s pletarstvom. Vzorna lončarska peč, ki je proračunana na 200.000 Din se je pričela graditi oktobra lanskega leta.

S postavitvijo lončarske peči s pripadajočo delavnico v Mlaki bo ustavljen propadanje ter prastare domače obrti, doslej se bo boljše kvaliteto blaga, vpejalo izdelovanje novih predmetov, ki si jih doslej radi pomanjkljivo peči ni moglo zgraditi. Izločile pa se bodo tudi higijenske razmere tamonjših lončarjev, ki bodo vsa svoja dela opravljali v lepi, moderno opremljeni skupni delavnici. Na stroške banovine je bil nabavljen tudi stroj za gnetenje glin. Preko

referata za pospeševanje obrti

je banska uprava uspešno posredovala tudi pri nakupu strojev v inozemstvu ter tudi skoro v vseh slučajih izposlovala carine prost uvoz. Banska uprava se je pa tudi trudila, da so mogli obrtniki na svojih tečajih spopolneno spretnost in pridobiti umetniški okus pokazati z razstavo svojih izdelkov in to zlasti na ljubljanskem velesejmu. Za razstavo malih obrtnikov je izposlovala na spomladanski in jesenski razstavi 160 m² prostora, ga na lastne stroške okusno opremila ter brezplačno porazdelila med 25 raznih obrtnikov. Večina je bila z dobljenimi naročili zelo zadovoljna.

Strokovno izobražbo obrtnega naraščaja je skušala banska uprava dvigniti tudi s podelitvijo primernih podpor oz. stipendij, s katerimi je omogočila najspesebnim mladim mojstrom in pomočnikom pospeševanje tu in inozemskih strokovnih šol. Abonentov se morajo zavezati, da se bodo vedno odzvali event. povabilu banske uprave pri prirejanju tečajev in njihovih strok. Porazdelilo se je okoli 150.000 Din. Nič manjšo skrb kot za tehnično spopolnitev

našega obrtništva posveča banska uprava tudi prizadevanju, da dvigne našo obrt na stopnjo umetniške obrti.

Zato izdatno podpira društvo Probuda v Ljubljani, ki goji in pospešuje umetno obrt (tudi na podlagi domačih narodnih motivov) pri vseh obrtnih strokah in panogah v modernem smislu. Za proovit obrtnega stanu je zelo važna vzgoja obrtnega naraščaja, zato je banska uprava podprla vsa ona društva, ki delajo v tem smislu.

Banska uprava vzdržuje tudi krasno knjižnico, ki obsega preko 1200 del najrazličnejše obrtno - strokovne literature ter 25 obrtnih časopisov in revij, ki so obrtnikom vsak čas brezplačno na razpolago.

Domača obrt

Domačim obrtom je dravska banovina tudi posvetila svojo potrebno pozornost, ker se zaveda velike važnosti v materialnem in moralnem oziru te gospodarske panoge. Domači obrti dajejo našim najbolj potrebnim podelzalom nekaj pribojka in navajajo ljudi k veselju do dela, snage, reda in realnosti v kupovanju, kar je v moralnem oziru zelo velike važnosti. Zato se skuša s strokovnim sistematskim poukom posamezne panoge izboljšati, da dosežejo tehnično popolnost, na drugi strani pa se skuša vpeljati nove panoge brez škoda za ostale, da se more zaposliti čim več siromašnega podelzalnega ljudstva. Vedno se je poskušalo in se še isče najti nove ovire za približek našega siromašnega podelzalnega. Poleg že omenjenih se je posebno pospeševalo ženske domače obrte, predvsem čipkarstvo in podobne tehnike. Nov vir dohodkov za siromašno podelzalnico ljudstvo se je odkril v izdelovanju ličnih mrožnih torbic, ki so se zaradi praktičnosti hitro udomačile, pri naših gospodinjah. Domačemu tiskalstvu se nudi prilika za izpopolnitev z novo uvedenimi pol mehanizirani stavstavi, ki jih je banska uprava nakupila. V Prekmurju se je vršil pred kratkim kratek tečaj za tkanje na novih stavstvih in se bodo nadaljevali s tečajem za vzorčno platno. V novem proračunskem letu se bo posebno gledalo na to, da se pospeši lesna obrt zlasti v Ribniški dolini.

Tujski promet

Pospeševalna služba za razvoj tujkega prometa je tekem zadnjega proračunskega leta storila velik korak naprej. Poleg običajnega dnevnega dela je letos slonelo na organih kr. banske uprave veliko delo prireditve tujko-prometne razstave, ki je zelo zadovoljivo uspelo. Poleg tega je šlo tudi stremljenje

za povzdigo našega hotelirstva.

Razpisal se je natečaj za vzorne podelzelske gostilne, ki je dosegel prav lepe uspehe. Banska uprava ima na razpolago izbirno načrtov za vzorne gostilne. Po nalogu banske uprave se je napisala nova slovenska knjiga o serviranju, ki se že tiska ter utegne iziti v zelo razkošni opremi že meseca februarja. Da se prešturira stanje tujkega prometa in tujkoprometnih naprav v inozemstvu, se je tujko-prometni referent podal na Salzburgsko, Tirolsko, Vorarlberško, v Švico in Nemčijo, ki je povsod navezal stike s tujko-prometnimi institucijam.

Prizadevanja lokalnih činitelev za vzpenjačo na Bledu in na Šmarno goro je kraljevska banska uprava podprla s primernimi podporami in navetir ter tako omogočila, da je načrt za vzpenjačo na Bledu dovršen že v podrobnosti, prav tako načrt gorske železnice na Pohorju, do čim so izdelani generalni načrti za vzpenjačo na Šmarno goro. Le sedanja gospodarska kriza je onemogočila, da se dosega ni izvršil vsaj eden teh načrtov. Da omogoči razne

gostilničarske tečaje

in predavanja ter posveti strokovni strani gostilničarstva posebno pozornost, je banska uprava nastavlila posebnega strokovnega honorarnega uradnika in nabavila lepo strokovno knjižnico. Živahno delo obeh Zvez za tujski promet v Ljubljani in Mariboru in drugih prometnih društev je banska uprava podpirala z izdatnimi prispevki. Banska uprava je tudi omogočila prireditve šahovskega turnirja na Bledu. Zaleli so se že prvi filmski posnetki naših narodnih običajev kot del velikega propagandnega filma o naši banovini. Za zgradbo in ureditve planinskih koč in domov je bilo izdanih Din 180.000, za kopališča in gorska pota 30.000 Din, za pospeševanje tujkega prometa vobče potom raznih društev pa Din 256.220, za propagando Din 143.000, za študij inozemskega hotelirstva in gostilničarstva se je izdalo znesek 1000 dinarjev.

Nasveti gg. članov banskega sveta v lanskem zasedanju so se čim bolj upošte-

vali in se je mnogo storilo za to, da postanejo tudi drugi kraji letovišča, ki doslej še niso bila. Pri tem pa povdarjam, da zavisi ta akcija največ od lokalnih činitelev, ki naj delajo na to, da ustvarijo predpogoje, kajti lepa narava in dober zrak sama še ne privabita letoviščarjev, ampak ti zahtevajo tudi gotove udobnosti.

Debata

Nato je g. ban otvoril splošno razpravo o proračunu tega oddelka.

Industrialec g. Bonač je izjavil, da pričajo postavke v proračunu oddelka za trgovino obrt in industrijo da posveča banska uprava razveseljivo pažnjo vsem za naše gospodarstvo važnim vprašanjem. Tujski promet je ravno za našo banovino izredno važen činitej. Delo, ki ga je banska uprava za razvoj tujkega prometa že storila, naj bi še v večjem uspehom nadaljevala.

G. Janžekovič je prosil, naj bi banska uprava zastavila vse sile, da bi se odpravil monopol, ki je našemu gospodarstvu mnogo škodil.

G. Zdravec je nato prečital svoj predlog k proračunu oddelka za trgovino, obrt in industrijo. Žal je ta proračun znižan, kar bo občutno zadelo posebno obrtno nadaljevalno šolstvo, katero se doslej še ni moglo razviti zaradi pomanjkanja strokovno izobraženega učiteljskega. Pozdraviti je določeno vsoto 80.000 Din za strokovno izpopolnitev učiteljskega obrtno nadaljevalnih šol. Ta postavka naj se v prihodnjem proračunu še zviša. Pri nas naj se uvedejo tudi tečaji za sposobne mojstre, da približamo delavnico šoli, šolo pa delavnici. Ne manjka nam mojstrov-strokovnjakov, pač pa pedagogično-metodično izobraženih obrtnikov-specialistov. Poslovnični obrtno-pospeševalnega urada naj se pomaga s tem, da se dodeli zaslužnemu poslovodji in inspektorju g. Založniku pisarniško moč. Pogreša postavko za strokovno literaturo trgovsko-obrtnega značaja. Mariboru je obljubljena iz Beograda nižja obrtna šola. Za to šolo naj se določi že iz letošnjega proračuna večji znesek. Šola bi bila za hotelirsko, oblačilno in kovinsko stroko. Hvalevredna je pažnja banske uprave glede vajeniških domov. Posebno bi priporočal ustanovitev vajeniškega doma v Mariboru. Za obrtno šolstvo naj se preskrbi tekem leta poučni strokovni filmi. Važno je, da banska uprava še v naprej obdrži v evidenci pospeševanje umetne obrti. Prekmurci si že strokovne izobražbe v počaststvu. V novi šoli za glasbilo priporočila zlasti izdelovanje tamburice in harmonik. Nosilec tujkega prometa pri nas je SPD. To društvo naj zaradi tega dobi izdatno podporo. Treba bi misliti na ustanovitev novo predpisanih obrtno-okrožnih združenj. Banska uprava naj stvarno presoja predloge glede teh novih obrtnih organizacij.

Dr. Roš je opozoril na časopisne vesti o ukinitvi nekaterih vlakov v naši banovini. Kraji med Ljubljano in Celjem bodo izgubili dva dopoldanska vlaka, katere bo prizadeto prebivalstvo najbolj pogrešalo. Kraji med Ljubljano in Celjem ne bodo imeli od 8. do 16. ure nobene železniške zveze. Tudi Rimske toplice bodo zaradi tega kot letovišče in zdravilišče zelo trpele. Predlaga, naj železniška uprava raje ukine dva nočna vlaka in naj se vrstevna želje Rimske toplice. Z majhnimi žrtvami bi bila lahko bolj urejena tudi avtobusna zveza med Laškim in Celjem.

G. Litrop izjavlja, da je proračun VIII. poglavja v znesku 2.850.125.— Din izredno pičel. Od tujkega prometa in domače obrti ima zlasti kmetijski stan velike koristi. Vprašanje tujkega prometa je tudi vprašanje našega kmetijskega gospodarstva. Denar za pospeševanje obrta je v korist tudi kmečkemu ljudstvu. Kmečki naraščaj gre večinoma v obrt. Če pomagamo našemu obrtu, pomagamo tudi kmetu. Zato predlagam, naj se povišajo postavke za podpore učencem srednje tehnične šole in drugih strokovnih šol in podpore za obrtnonadaljevalne šole in za pospeševanje obeta in domače industrije v pasivnih krajih.

Seja ob 12. še traja.

Nemiri v Španiji

Madrid, 17. februarja. AA. V Saragosi so bili smoti neredi. Stavkujoči delavci in redarji so se spopadli. Ena oseba je bila ubita, pet oseb je bilo ranjenih, redarji pa so aretirali 36 izgrednikov.

Preokret v Franciji

Lavalova vlada je včeraj zvečer po nezaupnici v senatu podala ostavko

Pariz, 17. febr. V razvoju notranje političnega položaja je nastal včeraj popoldne nenaden preokret. Se vse tik do sestanka plenarne seje senata se je v kuluarjih z vsoto gotovostjo računalo z odgoditvijo debate o interpelaciji senatorja Peyronnetta glede notranje politike vlade, s čimer bi bila zaenkrat odstranjena nevarnost vladne krize. To je bilo tembolj verjetno, ker je za sedanje razorožitvene konference poleg zasedanja Društva narodov tako važen zunanji političen dogodek, da ni nihče verjel v možnost vladne krize v sedanjem trenutku.

Medtem pa je potekla seja senata povsem drugače. Laval je takoj v začetku zahteval odgoditev interpelacijske debate do 26. februarja, kar pa je senat odklonil. Laval je nato ponovno predlagal, naj se odgodi debata vsaj do petka in je s to zahtevo združil vprašanje zaupnice vladi. Med ogromno napetostjo se je vršilo nato glasovanje, pri katerem je ostala vlada s 23 glasovi v manjšini.

Takoj po objavi tega izida se je Laval podal k predsedniku republike ter mu podal ostavko celokupne vlade. Predsednik republike je ostavko sprejel in je še sinoči pričel razgovore o rešitvi vladne krize. Sinoči sta bila v avdienci predsednik senata in predsednik poslanske zbornice.

Zamotan položaj

Pariz, 17. februarja. Situacija je izredno zamotana. Padec vlade je posebno presenetljivo večino in desničarske stranke. Desnica je imela zvečer izredno fraksijsko sejo, na kateri je bila sprejeta ostra resolucija proti nasilnemu činu v senatu. Dejansko je padec vlade edinstven v francoski parlamentarni zgodovini. Se nikdar ni padla vlada v senatu s tako znatno večino in brez debate ter enostavno zaradi popolnoma tehničnega vprašanja, namreč datuma o interpelacijski debati.

Kot najbolj verjetna rešitev krize, ko-

likor so prognoze sploh mogoče, se zdi vlada Paula Boncourja, ki bi imela posebno v senatu mnogo izgledov. Po tej kombinaciji bi bil Paul Boncour ministrski predsednik koncentracijske vlade, ki bi imela na levi socialne demokrate, na desni pa Marinovo skupino. Računajo tudi, da bi takšni vladi tudi socialni demokrate ne bili nenaklonjeni. Laval in Tardieu naj bi pri tem obdržala svoje portfelje. Takšna vlada bi bila seveda samo začasna z nalogo, da sprejme proračun in razpiše nove volitve.

Mučen vtis v Ženevi

Ženeva, 17. februarja. g. Ljubljanske vlade v Franciji je v Ženevi izzval veliko potrtost. Vojni minister Tardieu je davil odpotoval v Pariz. Zastopal ga bo Massigli, Paul Boncour bo začasno še ostal v Ženevi. Ker tamkaj ne bo glavnega francoskega delegata, je treba računati s presenečenji in to tembolj, ker bodo v četrtek pričeli Nemci naskakovati. V poučenih ženevskih krogih se boje, da bo francoska vladna kriza trajala delj časa, vendar so prepričani, da bo Tardieu obdržal svoj ženevski mandat.

Komentarji tiska

Pariz, 17. februarja. Nepričakovana ostavka vlade je izzvala splošno presenečenje in živahne komentarje v vseh listih. Listi dosedanje vladne večine so zelo osorbeni nad postopanjem senata, ker govorijo o škandalu in političnem umoru. Figaroc celo piše o aramtornem izdajstvu francoskih interesov in domneva, da je v ozadju teh štrig bivši zunanji minister Briand. Levičarski listi pišejo, da je Lavalova vlada postala prva žrtve svoje volitve reforme.

Več listi domnevajo, da bo sedanjo Boncour mogel sestaviti novo vlado. Obenem opozarjajo na nevarnost, ki preči Francijo v Ženevi. Nasprotniki francoskih razorožitvenih predlogov bodo gotovo skušali izkoristiti to priliko v škodo Francije. Zaenkrat vlada še popolna neizvestnost in poteklo bo najmanj 48 ur predno se bo položaj toliko razčistil, da bo mogoče predvideti, kakšno bo naša kriza.

Zakon o srednjih strokovnih šolah

Po zanimivi razpravi je Narodna skupščina danes dopoldne ta zakon v načelu sprejela

Beograd, 17. februarja. Narodna skupščina je na današnji seji razpravljala o zakonskem načrtu o srednjih strokovnih šolah. V imenu odbora, ki je zakon proučil, je poročal narodni posl. Stijelj, ki je povdarjal važnost tega zakona in priporočil skupščini, da ga sprejme. Ob splošni pozornosti je nato povzel besedo minister za trgovino dr. Kramer, ki je v obširnem govoru obrazložil predloženi zakon in povdarjal, da je glavni cilj tega zakona definitivna ureditev našega strokovnega šolstva. V svojem govoru je orisal razvoj strokovnega šolstva

od osvobodjenja do danes. Sedaj imamo v vsej državi 688 strokovnih šol z 4820 učitelji in 71.590 učenci. Vse te šole pa niso enotne. Zaradi tega ureja novi zakon ustroj in učni načrt vseh teh šol. Vprašanje prejemkov učnega osebja bo novo urejeno skupno s prejemki ostalih državnih uslužbencev v novem finančnem zakonu.

Nato je govorilo še več narodnih poslancev, nakar je bil zakon v načelu sprejet. Nato je sledila še podrobna razprava, ki ob uri, ko to poročamo, še traja.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 17. februarja. AA. Bistrica-Bohinjsko jezero —4, jasno, snega 45 cm, Bled-jezero —5, oblačno, snega 40 cm, Brežice —6, jasno, snega 20 cm, Celje —5, oblačno, snega 25 cm, Dravograd-Meža —12, oblačno, snega 15 cm, Jesenice —3, jasno, snega 45 cm, Kamnik —5, jasno, snega 15 cm, Kranjska gora —13, jasno, snega 55 cm, Kovečje —3, oblačno, snega 24 cm, Kotoriba —5, jasno, snega 14 cm, Ljubljana gl. kol. —6, jasno, snega 19 cm, Ljutomer —5, oblačno, snega 10 cm, Maribor gl. kol. —4, oblačno, snega 15 cm, Novo mesto —3, oblačno, snega 35 cm, St. Janž na Dolenskem —1, oblačno, snega 34 cm, Trzin —4, jasno, snega 42 cm, Rak —3, jasno, snega 25 cm.

Lovro Demšar umrl

Včeraj popoldne je Ljubljano presunila vest, da je nenadoma preminul splošno simpatični trgovec in posestnik na Šentpeterski cesti g. Lovro Demšar. Prestal je težko pljučnico, in ko je včeraj ob pol 12. pomagal svojim uslužbencom premakniti težko blagajno, se je pretegnil in odrgala se mu je žila, da je že čez pol ure na no-tranji izkrevativni izdihnil.

Pokojni je bil rojen pred 44. leti na Hotavljah pri Gorenji vasi v Poljanski dolini, ki je ni mogel nikdar pogrešati, da je ob vsaki priliki pohitel med svoje rojake. Ko se je v Kranju izučil trgovine, se je s svojo vztrajno marljivostjo kmalu osamosvojil in se naglo povzpelo do splošno spoštovane trgovca z galanterijo v našem mestu. Poštenjaka je vse cenilo, a svojega blage-

ga šeta so v resnici ljubili zlasti njegovi uslužbenci, ki jim je bil pravi brat in skrben oče. Svojega najboljšega soproga pa najbolj obkrojuje vdova ga. Minka, hčerka znanega naprednega trgovca g. Vinke Jamarja, brata našega zadravnika, v Poljanah, ter njegova dva sinka Silvan in Marjan, ki sta stara šele 9 in 4 leta. Naj se tolažijo, da zlatega srca soproga in očeta ne bo pozabili nihče, kdor ga je poznal. Pogreb tega res dobrega človeka bo jutri bo pol 15. iz hiše št. 4 na Šentpeterski cesti k sv. Križu. Pokojniku blag spomin, družini pa naše najtoplejše sožalje!

Dar prosvetnega ministra za knjižnico Čsl-jugosl. lige v Pragi

Beograd, 16. februarja v. Jugoslovanski prosvetni minister je daroval za knjižnico Češkoslovaško-jugoslovanske lige v Pragi 25.000 Din. Ta knjižnica je bila svojočasno ustanovljena z darilom predsednika Masaryka in s subvencijo češkoslovaškega prosvetnega ministarstva v svrhu poglavitne kulturnih stikov med obema narodoma.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
 Devize: Amsterdam 2272.88—2284.24, Berlin 1332.51—1343.31, Bruselj 783.19 do 787.13, Curih 1096.15—1101.65, London 193.48—195.08, New York kabel 5610.80 do 5639.06, ček 5588.80—5617.06, Pariz 221.30 do 224.42, Praga 166.27—167.13, Trst 291.65 do 294.05.

INOZEMSKA BORZE

Curih. Beograd 9.05, Pariz 20.19, London 17.68, New York 511.87, Bruselj 71.45, Milan 26.6250, Madrid 39.50, Amsterdam 207.35, Berlin 121.65, Sofija 3.71, Praga 15.17, Varšava 57.45, Bukarešta 3.06.

Albert Sorel: 27
Čudodelni zdravnik
Roman

— Imenitno, to se mi je posrečilo, — je zamrmral Chebsky sam pri sebi. Poklical je psa in odšel v grad, v smeri proti Genovefinemu stanovanju. Genovefa je stala pri oknu, zrla v gozd in tiho plakala.

Kar so se vrata odprla; pes se je vrnil v sobo ter začel vohati in skakati na vse strani. Genovefa se je obrnila in obšel jo je strah. Zbežala je v svoj kot in si zakrila obraz z rokami.

Pa tudi pes je bil prestrašen; ustrašil se je bil velike sence; odskočil je in zarenčal. Potem je zagledal veliko podobno Jeanne de Pleurs, obstal je in začel srdito lajati; ker se pa ni nič ganilo, je kmalu utihnil.

Tudi Genovefa se je polagoma pomirila. Najprej je razprostrla roke in videč psa, kako se je ustavil pred sliko, se mu je začela počasi bližati. Bila je prestrašena in radovedna. Toda njen pogled je bil sladek in pes jo je nepremično gledal. Genovefa je stopila počasi k njemu in ga začela božati. Pes jo je hvaležno pogledal. In tedaj je zaigral Genovefi na ustih otroški smehljaj, prvi smehljaj po dolgih letih. Pokleknila je k psu in ga začela še z večjo vnemo božati. In psu je to ugajalo; kmalu sta bila z Genovefo dobra prijatelja in tedaj se je pričela igrati. Vrstili so se smeh in lajanje, skoki in božanje, kakor je pač navada, če se otroci igrajo s psi. Sele utrujenost je napravila temu konec. Izčrpana Genovefa je omahnila na posteljo, pes je pa legel k nji in jo nekaj časa gledal; ker je bil pa tudi on utrujen, je položil glavo na tace in zaspal.

— Moje zdravilo učinkuje, — je dejal Chebsky presenečeni služkinji. — Jamčim vam za to, da bo jedla gospa, ne da bi jo bilo treba prositi. Drugi korak je storjen.

Odšel je v jedilnico, kjer je bil že pripravljen čaj. Potem je pa odšel v svojo sobo. Kmalu so prišli ponj.

— Gospod baron prosim gospoda doktorja, naj pride v salon, — je dejal sluga, — tam je neka gospa, ki bi se rada z gospodom doktorjem seznanila.

Chebsky je odšel s slugo. V stari gospe je spoznal tisto, ki jo je Andre zjutraj spremljal. Rofosse jo je predstavil: »Markiza de Mallesville.«

Zabava se je kmalu razgibala. Pod vplivom markizine zgovornosti je postal tudi Chebsky zgovoren tako, da je staro kar očaral. Pred odhodom je vstala, rekoč:

— Doktore, dovolj sem že stara, da vam lahko povem, kako stvari stojijo. Ze-

lo se zanimam za vas in srečna bom, če bom mogla govoriti z vami o stvarih, ki se me zelo tičejo. Vi ste preveč prijazni, da bi mogli mojo prošnjo odkloniti; če vam dopušča čas, izvolite sesti k meni v kočijo; pot je lepa in moj kočijaž vas potem pripelje nazaj.

Tudi Rofosse so mu prigovarjali, naj se odpelje z markizo.

Komaj sta pustila za seboj grajsko ograjo, je začela markiza pripovedovati. Chebsky je ni pustil govoriti do konca in ji je kar sam podrobno opisal njene muke in bolečine, glavobol in trganje, želodčne krče in vse znake hipohondrije.

Ta opis je markizo zelo presenetil in čutila se je že napol ozdravljeno pri samem naštevanju svojih bolezní.

— In nobeno zdravilo mi ni pomagalo, gospod doktor, prav nobeno!

— To vam pa rad verjamem, — je odgovoril Chebsky resno.

— Vse sem poskusila: kinin za živce, eter proti omotici in kaj vem kaj še, toda vse je bilo zaman. Človek bi obupal nad temi zdravili, a vendar se zanašam na nje in upam, da mi bodo pomagala.

— Gospa markiza, takoj vam nasvetujem učinkovito zdravilo, — je dejal Chebsky. — Ni daleč od tod, najdemo ga na cesti.

— Ali se ne norčujete iz mene?

— Govorim čisto resno. Tukajšnje vode imajo posebno moč, ki jo mi zdravnik poznamo in ki tukajšnje prebivalstvo o nji nekaj sluti, če se ne motim.

— Zares, v mojem parku, takoj pri vhodu, je zelo lep studenec...

— Je daleč od vaše hiše?

— Pol milje, doktore, to je zame daleč.

— Morda, toda treba se je malo potruditi. Vsako jutro, gospa markiza, pojedite med osmo in deveto peš k studencu, peš, prosim; popijte velik kozarec vode in vrnite se peš domov.

— In to zadostuje, doktore? Mislite, da bom potem lahko spala?

— Ne samo spali, temveč tudi jedli boste lahko, gospa markiza.

— Kaj mi dovolite jesti, kar mi diši?

— Vse, kar vam diši.

— Doktore, vi ste najboljši zdravnik na svetu. Prepričana sem, da boste izlecili gospo Rofossovo. In mislim, da ste že itak storili čudeže. Vsaj Emma mi je pravila tako.

— To je dražestno dete.

— Pravi angel, doktore; ona je vedno kakor bi hotela zleteti v nebesa. Zelo se bojim za njo. Poznala sem njeno mater, ko je bila še dekle. Bila je prav taka. Ta otrok je rojen za srečo. Ne vem pa, če ravna jo z njo lepo. Nič kaj nisem zadovoljna s tem njenim obrazom, bojim se za njo. Stari Rofosse jo obožuje, toda on ni pri zdravi pameti in dela, kar hoče njegova sestra. A Athenais je nadata ženska; sicer ste pa sami videli, kakšna je. Ona ni bila nikoli mlada in

nima pojma o življenju. Smili se mi, ko jo vidim tako hirati. Jaz sem bila v mladosti življenje iz polne čaše in prav sem storila. Mladost se nam nikoli ne vrne. Emma bo najbogatejša nevesta v vsem okraju, čeprav bi ji človek na zunaj tega ne prisodil.

— Ah! — je vzdihnil Chebsky.

— Ona podeduje po očetu, po teti in po bratu.

— Mauricu?

— Da, iz prvega zakona, po tistem, ki je tako žalostno končal. Poznala sem ga; bil je čudaški fant. Tudi njegova mati je bila čudna, a njega sem smatrala vedno za norca.

— Saj je morda tudi bil, — je menil Chebsky.

— Ah, pozabila sem, da ste ga poznali. Onesim de Fontemors mi je davi vse povedal. Mislim, da v njegovih papirjih ni bilo nič zanimivega. In vendar je v tej zadevi nekaj skrivnostnega, česar ni še nihče razjasnil. Čudno je namreč, da je dobil Maurice bogato dedščino baš ko je bil obsojen. Zapustil je približno dva milijona, ki se ju petnajst let nihče ni dotaknil. Temu premoženju je treba pristeti še šesto tisoč frankov starega Rofossa. Koliko znaša Athenaidino premoženje, ne vem. Vsega skupaj bo okrog pet milijonov, a temu je treba pristeti še vsa posestva v Cauxu, Contentinu in Ruge, skratka povsod.

— Zares imenitna partija, gospa markiza!

— Da, toda to je vražji proces. Oni neradi govorijo o tem. A če bi bilo samo to, bi še šlo. Toda Fontemorsovi kar ne morejo dočakati dedščine. Ti Fontemors so hudobni ljudje. Oče je med nama rečeno star razuzdanec in lahkoživec; sinko je svetohlinček, toda dečko kakor papa; in to sta dve vreči brez dna.

NOGAVICE Z ŽIGOM

Ključ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravnega »Franz Josefova« grenčica, ker poživlja delovanje želodca in črevesa, odpravi oteklino jeter, zviša izločevanje žolča, vstopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Čudaške poroke

Ljudje imajo včasih čudne muhe, posebno mladi. Tako je bila nedavno sklenjena v Ameriki zakonska zveza v vodi. Duhovniku seveda ni bilo treba v vodo, samo ženin z nevesto in svatje so stali v nji do vratu. Pred 10 leti je pa poročil duhovnik Easterbrook v Indiji mlada zaljubljenca v aeroplanu 6000 čevljev visoko ob navzočnosti 8 svatov. Zakonske zveze se sklepajo zadnje čase na najčudovitejše načine in tudi v tem pogledu gre prvenstvo Ameriki.

Pred leti se je poročila Mary Aeglova s Frankom Fisherjem med plavanjem v morju in župan Atlantic City je počastil znana ameriška plavača s svojo navzočnostjo pri poroki. Tu je šlo vse gladko, ko sta se pa hotela dva zaljubljenca v New Jersey poročiti v sedlu, se je izkazalo, da noben svat ni dober jezdec, župnik pa sploh še nikoli ni sedel na konju. Ko je prišel pri obredu do besed »Hočem vzeti...« je ženinov konj zdiral, nevestin se je pa splašil in jo ubral v nasprotno smer. Ženina je konj odložil v bližnjem kanalu in svatba je morala biti za mesec dni preložena, potem se je pa vršila v cerkvi na običajen način.

Ena najbolj napetih porok je bila pa v levji kletki v cirkusu. Ženin in nevesta sta stala s hrbotom obrnjena k levom in duhovnik ju je tako poročil. Levi so se vedli svečanemu trenutku primerno, vendar se je pa možu po poroki tako mudilo iz kletke, da je pozabil poljubiti ženo in je planil iz kletke prvi, ne da bi se zmenil za svojo mlado ženo.

Ženi slikarja Fudžite

Znani japonski slikar Fudžita Foudžita, ki je živel dolga leta v Parizu in v Evropi kot predstavnik moderne japonske umetnosti, je postal v Južni Ameriki središče velikega škandala. Proti koncu lanskega leta je prišel z rdečelaso lepotic v Rio de Janeiro. Povsod je predstavljal lepo Francozinjo. Mad za svojo ženo in zahajal je z njo v najboljše družbo. Japonski slikar in njegova prijateljica sta bila deležna v mestu velikega uspeha.

Ceprav je Rio de Janeiro daleč od Bukarešte, vendar je prišla iz rumunske prestolnice tja vest, ki je napravila konec Fudžitovemu zahajanju v odlično družbo. Fudžita je namreč priredil s slikarjem Van Dongenom v Bukarešti razstavo. Ker pa njegovih slik ni bilo na razstavo, so se prireditelji informirali pri njegovi ženi v Parizu, kje je njen mož. Žena je odgovorila, da je mož pobegnil z neko zamorko v Južno Ameriko. Njen odgovor je objavil neki rumunski list, ki prihaja v Rio de Janeiro samo v enem izvodu. Pa tudi to je zadostovalo, da se je vest o Fudžitovem begu naglo razširila. Kmalu se je

pojasnila tudi zmota Fudžitove žene. Dama, ki je pobegnila z njenim možem, ni bila zamorka, temveč rdečelasa Francozinja. Fudžita jo je sedaj odpeljal v Buenos Aires, ker brez odlične družbe ni zadovoljna.

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730.

Ob 4., 1/8. in 9. večer

4 vragi

Film, ki presega po svoji lepoti vse filme iz pestrega cirkuškega življenja!

Globoko pretresljivo!

Cene 4 in 6 Din.

Popularnost za državni denar

Madžarski minister socialne politike dr. Vass ni podpiral z državnim denarjem samo lepih igral, temveč si je pomagal z njim tudi do večje popularnosti. Posebno radodaren je bil, če je šlo za podkupovanje listov in novinarjev. Podpiral je vladne in opozicijske novinarje. Včasih jim je dal tudi kaj iz svojega, večinoma pa iz finančnih sredstev ministrstva. Mnogo denarja je potrošil za propagando in prid nadvojvode Albrehta kot pretendenta na madžarski prestol. O Vassovem zapravljanju državnega denarja se na Madžarskem že dolgo govori in javnost je zelo razburjena, čeprav Madžari v takih stvarih niso preveč rahločutni.

Minister Vass počiva že leto dni v krasnem novem katoliškem Pantheonu. Svoje ministrstvo je zapustil v splošnem kaosu. Iz fonda za podpiranje obrtnikov-invalidov je kupoval lepih igralkam šopke. Iz fonda za podpiranje obubožanih lastnikov obveznic vojne posojila je financiral propagando za nadvojvodo Albrehta. Iz podpornega fonda emigrantov je kupil z dovoljenjem ministrskega sveta sebi in svojemu državnemu tajniku razkošen avtomobil. Iz fonda za podpiranje vojnih invalidov je dal zgraditi krasen sanatorij za uradnike svojega ministrstva.

Vsi, ki so imeli pravico do podpora iz teh fondov in ki jih je minister Vass okraдел, zahtevajo zdaj povračilo škoda. Minister je pa že mrtev in pokoro za njegove grehe bo moral delati kdo drugi. Madžarska vlada je določila v ta namen bivšega državnega tajnika dr. Drehra, ki pa te vloge noče prevzeti in grozi, da bo razkrinal vsakega vladnega činitelja, ki se je dal podkupiti.

Naš dobri, nenadomestljivi šef, gospod

Lovro Demšar

je danes ob 12. uri nenadoma preminul.

Ljubljana, dne 17. febr. 1932.

Osobje tvrdke Demšar.

Najcenejši nakup KONFEKCIJA — MODA

ANTON PRESKOR, LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14. 22/T

RECINTIN

Nov poklic

za dame in gospode z ureditvijo strojnega pletenja doma. Zajemčen zaslužek okoli Din 1500 mesečno, ker napleteno blago prevzamemo; plačamo trud za pletenje in dobavimo prejo za predelanje. Pišite po brezplačne prospekte še danes na: Domača pletarska industrija Nr. 11 Josip Kalib, Maribor, Trubarjeva št. 2.

ČEVLJI
na obroke
»TEMPO«, Gledališka 4
(nasproti opere) 19/T

BRIVSKI IN DAMSKI SALON STANE RAKAR, LJUBLJANA, Prešernova ulica 7 — se priporoča cenjenemu občinstvu. Postrežba prvovrstna. Odprto tudi ob nedeljah dopoldne. 920

MED

zajamčeno pristen, hovej za bolne na pljučih, ajdov za pecivo, cvetlični in žajbljev nudi »Društvena čebelnica«, Ljubljana, Vošnjakova ul. 4, v bližini gostilne »Novi svet«. 21/T

GOSTILNO

na krasnem prostoru Rimskih Toplic da za Din dve sto takoj in brez kapitala v najem Ko-rošec. 917

DVA MONTERJA

samostojna, starejša in z večletno prakso v vodovodni instalaciji, sprejme takoj v stalno službo Maks Ussar, Maribor, Gregorčičeva ul. 17. 912

MREŽE ZA POSTELJE

izdeluje najceneje točno po naročilu ter jih sprejema tudi v popravilo v lesenih in železnih okvirjih tverda Pavel Strgulac, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej) poleg skladišča »Alko«. 125/L

PRIMA BUKOVA DRVA

suha, cela Din 115.—, žagana Din 125.—, klana Din 135.— m³ dostavljena na dom. Putrič, Dolenjska cesta 6. 891

RESTAVRACIJA ELIRJA

Tomšič, Sentjakovski trg 5 toči dolenjsko žametno črnilo ter štajerska vina zavrčana. 911

Najcenejše vezenje perila, zaves, monogramov pri

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(POLEG HOTELA ŠTRUKELJ)

Entljanje, azuriranje, predtiskanje. — Na izbiro krasno predtiskani prtlič po izredno nizkih cenah.

Načelstvo Gremija trgovcev v Ljubljani javlja, da je preminul gospod

Lovro Demšar

trговец in član načelstva

Dragemu sodelavcu ohranimo časten spomin.

V Ljubljani, dne 17. februarja 1932.

Načelstvo Gremija trgovcev

Umrl nam je nenadoma naš dobri soprog in oče, gospod

Lovro Demšar

trговец in posestnik

danes ob 12. uri.

Pogreb nepozabnega se vrši v četrtek 18. t. m. ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta 4 na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v frančiškanski cerkvi.

V LJUBLJANI, dne 16. februarja 1932.

žalujoča soproga Minka; Silvan in Marjan, sinova